

[Rønholt]

af mange af landbrugets fonde. Først i dag tilbagevises kritikken af Landbrugsraadets direktør, men ikke overbevisende. I går udtalte samme direktør til Børsen:

»En privatisering om halvandet år kan få store konsekvenser for landbo- og husmandsforeningernes økonomiske grundlag, ligesom Landbrugsraadet også tvinges til en kraftig slankekur.«

Jamen er det Folketingets opgave at holde liv i et organisationsapparat, der har været forældet i mange år, og som har et omfang, der er større end den gang, der var 4 gange så mange landbrug? Landbrugsraadets direktør erkender også helt åbent, at dersom hele landbrugets organisationsapparat ikke blev finansieret ved tvangsinddrevne midler, ville det hele falde fra hinanden, for ikke engang halvandet år er tilstrækkeligt til at forberede og tilpasse organisationsstrukturen til det aktuelle behov og til det behov, som landmændene i dag var villige til at betale frivilligt.

Jyllands-Posten skriver i en leder den 27. januar:

»Det kan undre, at den enkelte landmand i årevis tilsyneladende stiltiende har accepteret at betale til millionfonde, hvis anvendelse den enkelte har været uden direkte indflydelse på.«

Op og videre:

»I et stort erhverv som landbruget, der efter egne ord gerne vil være selvhjulpent ud over statens og EF's direkte støtte, virker det besynderligt, at der skal tvangsudskrives midler hos den enkelte.«

Det kan jeg selv som praktisk landmand bekræfte. Jeg har i snart 3 årtier betalt hundredtusinder af kroner uden at vide det – det fremgår nemlig ikke af afregningerne – og uden at blive spurgt og uden at få lejlighed til at øve indflydelse, også selv om jeg har deltaget i en hel del organisationsarbejde.

Det bliver fra landbrugets side hævdet, at landmændene ikke ville betale beløb, der er omfattet af afgifter, dersom de ikke kunne opkræves ved tvang. En landboforeningsformand udtaler til Landsbladet den 19. januar, at landmænd er for umodne til at slippe for afgifter. Aldrig har jeg hørt en organisation nedgøre sine medlemmer på den måde. Det er da heller ikke mærkeligt, at flere af de organisationer inden for landbruget, der varetager heltidslandmændenes interesser, vender sig stærkt imod det tvangsmæssige element.

Det fremgår af lovforslaget, at midlerne kan anvendes til afsætningsfremme, forskning, forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse og sygdomsbekæmpelse. Det har jeg stor forståelse for nødvendigheden af, især for 20 år siden, for dengang fandtes der et mejeri i hvert sogn, et slagteri i hver købstad, og så var det nødvendigt med en samordning af afsætning, produktudvikling og forskning. Men i dag, hvor blot ét mejeri har to tredjedele af indvejningerne og slagterierne har fusioneret til størrelser med milliardomsætning, er tiden løbet fra, at Folketinget med en bemyndigelseslov kan sikre disse virksomheders kapitalbehov til disse formål. Virksomhedernes eget salgapparat, produktudvikling og forskning er det offentlige uvedkommende.

Derimod er der fornuft i en øget forskning i det hele taget, men det behøver ikke finansieres ved tvang. Men forskning er et vidt begreb og finder også i dag sted flere steder: Landbohøjskolen under undervisningsministeren og Fovlum under Landbrugsministeriet.

Rådgivning er også et af formålene. I den forbindelse har jeg mest lyst til at citere jorunalist Frank Dahlggaard fra seneste Søndagsberlinger i forbindelse med folkeskolens tilpasning til et lavere elevantal, og der er mange lighedspunkter:

»Omkostningerne ved produktion af en ydelse er selvfølgelig ikke uafhængig af de vilkår, hvorunder ydelsen afsættes. Hvis en vare eller ydelse foræres bort eller sælges til kunstigt lave priser og finansieres med tvangsinddrevne midler, vil forbruget af den pågældende ydelse for det første blive kunstigt stort. Der bliver altså tale om et overforbrug og en overproduktion.

For det andet vil stykomkostningerne ved ydelsens fremstilling blive unødvendigt høj på grund af lav produktivitet og/eller forbrugernes og producenterens krav om standard og kvalitet. Når man ikke selv skal betale direkte for en ydelse, er det jo omkostningsfrit at forlange en høj standard.«

Hvis ikke landbrugets rådgivningstjeneste kan tåle at blive delvis brugerfinansieret, er den både for dyr og for dårlig. Derimod er der et område, der hedder sygdomsbekæmpelse, hvor man med en vis rimelighed kunne forlange solidaritet og samfundssind, men hvorfor skulle der ikke være det uden statslig tvang?